

[Ingeborg Refslund Thomsen.]

tales skulle den jo bagefter — og kone og børn fik naturligvis ingen understøttelse i det eller de år, deres forsørger var borte fra hjemmet.

Den skikkelige mand, der skrabe de pengene sammen og betalte for at blive færdig med det, for at komme ud af det hele, ville jo ikke kunne forstå, hvis man nu med eet slag ville slå en streg over de resterende sager. Det er vanskeligheden; men jeg ville ønske, at man havde været mindre nidkær i disse sager; mange af dem var små, for på papiret tager sådan en sag sig tit meget anderledes ud, end hvis man kender milieuet og har lidt forståelse for, hvordan det kunne ske, at de lod sig rive med, hvordan de mere kloge blandt det tyske mindretal narrede de mindre kloge.

Så talte det ærede medlem hr. Hans Schmidt om statskontrolleret eksamen. Det var måske det eneste, vi i Nordslesvig var enige om i 1945: aldrig mere et tysk gymnasium; ellers var vi uenige om alt mellem himmel og jord. Jeg mener, det tyske mindretal er for lille til at være en stat i staten. Så at sige alle tyske børn taler jo dansk i og udenfor skolen; alle formaninger og henstillinger til hjemmene nytter ikke noget, for de taler nu engang dansk; og i det lange løb vil det være det lykkeligste for disse børn selv, at de ikke skilles ud fra andre. De er så altfor få. Der er jo ialt kun 811 børn i de tyske privatskoler, 4 købstadsskoler indbefattet, og enhver kan se, at der simpelthen ikke er brug for en eksamensskole. Men eksamensskolen er den saltvandsindsprøjtning, som man fantaserer om skulle give mere liv og blod til det tyske skolevæsen. Så siger man: det er ikke gymnasieundervisningen, man tænker på, det er kun adgangen til at kunne tage mellem-skoleeksamen, man ønsker. Hvis man fik en sådan skole, ville forældrene hurtigt opdage, at mellemskoleeksamen i sig selv ikke er noget; det er den i Tyskland, det er den ikke her hos os. Det er realeksamen, de har brug for. Realeksamen er rettighedsgivende, adgangsgivende til etaterne, og vi mener — jeg mener i hvert fald — at danske tjenestemænd bør da være mere forankret i dansk sind og tankegang end et barn, der er udgået fra en tysk skole.

Det ærede medlem hr. Hans Schmidt

talte om de strenge bestemmelser med hensyn til arbejdstilladelser. Jeg husker så godt en tid i 20'erne, da de økonomiske forhold i Tyskland var yderst slette. Da fik vi i Nordslesvig en meget stor indvandring af tjenestefolk sydfra. Der var stor mangel på karle og piger på landet, og ethvert hjem ville nok have en billig hjælp, for de tyske tjenestefolk var flittige og nøjsomme i deres krav. Der var fra myndighedernes side ingen, eller i alt fald meget lidt, kontrol med indvandring. Men så blev man klar over, at dette her kan aldrig gå. Enhver, i hvert fald nede hos os, ved jo, at en faglært eller ufaglært arbejder i Tyskland har meget meget mindre reelt i løn end den tilsvarende mand heroppe. Mon ikke alle murerne fra Flensburg ville komme strømmende hertil, hvis de kunne få lov til det? En husassistent i Flensburg, der tjener 50 mark om måneden, kunne da sagtens få 200 kr. i Aabenraa; hun kom hellere end gerne. Det lille land må holde igen overfor indvandringen fra det store land. Jeg møder så tit kvinder, som jeg kender fra min skoletid og fra min byderhjemme. De har giftet sig med en tysker, ejer måske et lille hus i Nordslesvig. De kan og vil ikke forstå, at de ikke kan få deres tyske mand med herop, for han kunne sagtens få arbejde. Jeg prøver at forklare dem, at der kan også komme tider med arbejdsløshed her, og så er vore egne statsborgere da dem, der står os nærmest.

Det glæder mig, at det ærede medlem hr. Hans Schmidt holdt måde med sorgen og klagen. Vi er også inde i en skikkelig udvikling i Nordslesvig, og jeg tror, at det ærede medlem hr. Hans Schmidt og jeg er enige om at glæde os over, at ufredens år er omme. Og enten vi nu taler om godt nabo-skab eller lægger det højere op i et avisplan og taler om europæisk tanke, så er sandheden jo, at den gensidige isolation er forbi. Vi kan leve skikkelig side om side, vi kan i det daglige tale os tilrette, og jeg tror, det ærede medlem hr. Hans Schmidt og jeg begge ønsker, det må vinde og vare.

Statsministeren (*Hans Hedtoft*): Jeg vil gerne, ligesom det ærede medlem fru Ingeborg Refslund Thomsen gjorde det, takke det ærede medlem hr. Hans Schmidt, repræsentanten for det tyske mindretal i Nordslesvig, for hans udtalelser. Jeg van